

ÖSTERGÖTLANDS
HEMBYGDSFÖRBUND

Östergötlands Hembygdsblad

Nr 4-2015

ÖSTERGÖTLANDS HEMBYGDSBLAD

Utkommer med fyra nummer per år och ges ut av Östergötlands Hembygdsförbund, till vilket 98 föreningar med ca 20 000 medlemmar är anslutna.

Ansvarig utgivare

Denny Lawrot (förbundsordförande)
Sankta Marias Väg 252, 612 93 Finspång
Tel: 0122-201 88, mobil: 0708-12 06 00
denny.lawrot@centerpartiet.se

Prenumeration

100: -/år. Insättes på bankgiro 475 – 9700 eller plusgirokonto 89 881–7

Annonsspriser

1/1 sida 1200:-
1/2 sida 600:-
1/4 sida 400:-

Utkommer

omkring 15/3, 15/6, 15/9, 15/12

Manusstopp

15/2, 15/5, 15/8, 15/11

Välkommen med bidrag, annonser och foton. Materialet skickas till kansliet. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera texter och bilder.

Östergötlands Hembygdsförbunds Kansli

Vasavägen 3, 582 20 Linköping
Tel: 076-103 11 39
ostergotland@hembygd.se
www.hembygd.se/ostergotland

Omslagsbild

Vinterbjörk i Väster, Motala
Foto: Jesper Ström

Tryck

Mjölby Tryckeri & Reklam AB
Upplaga 1 100 ex
ISSN 1102-5557

INNEHÅLL:

Ordföranden har ordet	sid 3
Höstkonferensen 2015	4
Vi har INTE gått i ide – vi skannar bilder!	5
Hembygdens År i centrum på konsulentträff i Stockholm	6-7
Projekt ”Kök å Käk”	8
Sök regional bygdepeng!	9
Försäkringskonferens i Växjö	10
Boken ”Sverige i tiden”	11
Handbok i kallmurning	11

ÖSTERGÖTLANDS
HEMBYGDSFÖRBUND

**Välkomna till
Hembygdsförbundets
Januarikonferens!**

**När? Lördag 31 januari 2016.
Var? Östergötlands museum
i Linköping.**

**Program & inbjudan
kommer snart att finnas på
www.hembygd.se/ostergotland**

Ordföranden har ordet

Det här blir det sista numret av Östergötlands Hembygdsblad, som kommer till er utburet av brevbäraren. Styrelsen väckte idén om att göra Hembygdsbladet digitalt redan i decembernumret 2011. Sedan dess har vi diskuterat frågan vid olika tillfällen. Efter att ha genomfört en enkätundersökning ute hos er i föreningarna – där ca hälften av alla svarat – har vi nu beslutat att från nästa år göra tidningen digitalt. Detta har inte varit ett lätt beslut; vi inser värdet av att det kommer ett livstecken från förbundet i brevlådan. Vår ekonomi är dock begränsad och kostnaden både för tryckning och distribution ökar hela tiden. Från styrelsen tycker vi då att vi vill prioritera en bemanning av kansliet, om än på deltid. Vi är också övertygade om att vi via nätet kan erbjuda en bättre produkt framför allt i form av färgbilder; tidningen kan också nå av flera än 10 ex per förening.

Jag var för en tid sedan med på ett möte, initierat av Visit Östergötland, beträffande utveckling av besöksnäringen i länet. Glädjande nog deltog också Läns museet vid detta tillfälle.

Jag tycker kanske att kulturen, och framför allt kulturarvet som besöksmål inte beaktas nog. Tyngdpunkten ligger mer på de kommersiella verksamheterna. Därför var det bra att vi var några som också lyfte fram potentialen i kulturarvet.

2016 års januarikonferens blir lördag den 30 januari, som vanligt på Läns museet. Vi filar på innehållet men har inte riktigt svar från alla än. Vi återkommer med ett spännande program inom kort. Men boka in dagen redan nu!

Datum för Årsmötet är också beslutat. Det är den 23 april - var vet vi inte än. Vill din förening stå som värd för vårt årsmöte 2016? Ta upp det i din styrelse, och återkom gärna hit med en inbjudan!

Vi klagar ofta över att det blir allt svårare att engagera människor för ideellt arbete. På Sveriges Hembygdsförbunds ordförandekonferens i oktober redovisades resultatet av en undersökning av utvecklingen av svenska folkets benägenhet att ställa upp ideellt. Statistiken som redovisades gällde åren 1992 till 2014. Ska man tolka den statistiken så syns ingen minskning, utan snarare en liten ökning av intresse att delta. Undersökningen visar inte vilka som kan tänka sig delta, utan i vilken omfattning man verkligen deltar. Det här väcker tankar, angriper vi problemet på rätt sätt? Är vi tillräckligt lyhörda? Har vi anledning vara mer öppna? Vad tror du?

Till sist önskar jag alla våra medlemmar en God Jul och ett Gott Nytt År! Har snön kommit än?

Denny Lawrot

Denny Lawrot, Nils Orrenius och Stefan Hammenbeck efter en lyckad Höstkonferens

Höstkonferensen 2015

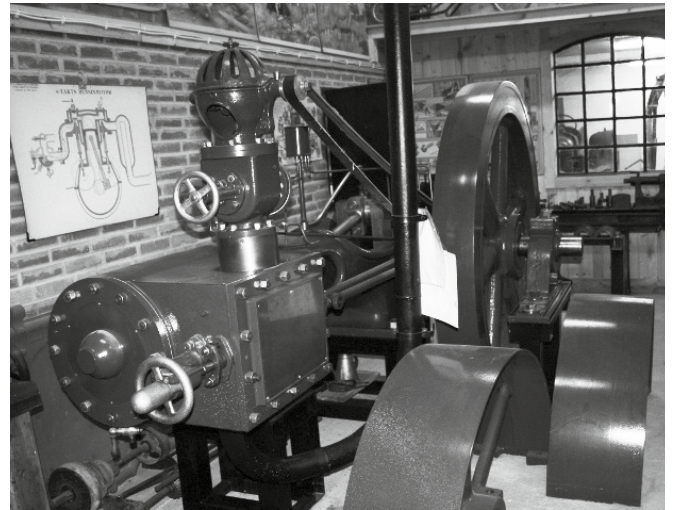
I år hölls hembygdsförbundets höstkonferens den 10 oktober hos Ödeshögs Hembygdsförening. Vi samlades i Ödeshögs festvåning på Nygatan där ordföranden Nils Orrenius hälsade oss välkomna.

Förbundets ordförande Denny Lawrot informerade om Hembygdens år. Varje förening kan bidra, lyfta fram något, visa föremål eller lämna en berättelse till jubileet på Skansen den 27-28 aug 2016. Anmälan ang. berättelser går att göra på www.minnen.se/motesplatser från och med 1 januari 2016.

Stefan Hammenbeck, konstantentent vid Östergötlands museum, rapporterade från arbetet med inventering av folkkonst i Östergötland. "Det finns ingen folkkonst i Östergötland,"- detta är ett rykte som vi måste reparera, menade han. Folk har i alla tider smyckat sin omgivning, väggar, tak, möbler och kläder. Hur har det sett ut i historisk tid? Hur ser det ut idag? Hur kommer det att se ut i framtiden? Man ställer sig frågan: hur kan vi utveckla det som finns tidigare till nutid? Inventeringen på folkkonst fortsätter. Inte minst i hembygdsgårdarna finns folkkonsten bevarad. 2018 beräknas dokumentationen om folkkonst i Östergötland vara slutförd, och en bok i ämnet kommer att ges ut.

Under 2016 kan man även se utställningen "Mat och Myter" på Östergötlands museum.

Jennie Fornedal, hembygdskonsulent i Södermanlands Hembygdsförbund, informerade om hembygdsresor arrangerade inom hembygdsrörelsen. Genom idogt

Ödeshögs Hembygdsförenings nya Ångmaskinshus imponerade.

Hembygdskonsulent Jennie Fornedal beskrev sina föreningars temaresor i Södermanland.

arbete och engagemang från många håll, bl.a. kommuner, har "Hembygdsföreningarnas Temaresor 2016" i Sörmland kommit till stånd. Resorna finns presenterade i deras medlemstidning Dymlingen, årg. 27 nr 3, 2015. Denny Lawrot informerade också kort om Landsbygdsprogrammets stöd till hembygdsgårdar, där Länsstyrelsens landsbygdsenhet vikt 80 milj.kr för bevarandet av hembygdsgårdsmiljöer.

En mycket god lunchbuffé intogs före avfärden till föreningens gårdar. Visningen av gårdarna började i det nybyggda Ångmaskinshuset, som var mycket fint arrangerat. I Skolhuset satt självaste magistern, i en komplett skolsal och berättade om hur undervisningen hade gått till i en Lancashireskola.

Föreningen bedriver vandrarhem i en gammal gård med tillhörande uthusbyggnader. Kaffet intogs i gården Granliden som också är café under sommaren.

Där passade Denny Lawrot på att även överlämna ett gratulationsdiplom till ordföranden Nils Orrenius, med anledning av Ödeshögs Hembygdsförenings 80-årsjubileum.

Stort tack till Ödeshögs hembygdsförening för att vi fick besöka era fina hembygdsgårdar och imponerande samlingar!

*Text: Birgitta Hertin, Östergötlands Hembygdsförbund.
Foton: Kajsa Carlegrim, Birgitta Hertin.*

Vi har INTE gått i ide – vi skannar bilder!

David Fogelberg höll i informationsträffen om Bygdeband.

Malexanders Hembygdsförenings studiecirkel från i våras då vi lärde oss att skanna bilder, har fortsatt med oförminskad entusiasm några tisdagförmiddagar i höst. Vi har dels egna – tidigare donerade – fotoalbum som vi skannar, och vi har dessutom fått låna några fotoalbum och lösa foton från personer med anknytning till Malexander eller ättlingar till dessa. Vi är jättetacksamma för den insatsen och vet att det finns massor av intressanta foton i era album därhemma. Låt oss få låna dem!

Tanken är att vi ska kunna föra ut några av de skannade bilderna till en offentlig presentation via Bygdeband – bildbanken i Sveriges Hembygdsförbunds ägo. Varje socken har sin plats och i socknen har varje gård eller torp sin plats. Till dessa platser kopplas bilder på människor, hus, handlingar m.m. som kan identifieras till platsen.

Därmed kan också släktforskare få en jättestor nytta av fotoskatten och kanske hitta ett foto på farfarsfar eller mormorsmormor? Häftigt – eller hur?

Gå ut på bygdeband.se och sök er vidare till Östergötland, Boxholm, Malexander. Därefter kommer alla byar, gårdar och torp upp och det är meningen att ni bakom dessa ska finna de bilder som hör till den platsen. Detta arbete kommer att ta tid men vi tror att vi hjälper många att minnas och för många kommer nya upplevelser!

Tisdagen den 27 oktober hade vi besök av David Fogelberg från Östra Ed som är upphovsman till denna minnesbildbank. Han gav oss en rejäl information om hur vi lämpligen tar oss an det stora projekt som vi har framför oss.

Malexanders Hbf:s Bygdebandsgrupp samlad.

Detta är egentligen ett projekt som aldrig slutar – vi har ju alla också någon anknytning till Malexander, har bott på någon plats etc. Så ännu en gång – LÅT OSS FÅ LÅNA ERA ALBUM – vi behöver inte lossa några bilder, vi skannar hela sidorna och bearbetar sedan bild för bild. Kontakta: Elisabeth, 070-544 31 65, Lotta, 0142-300 70, Bosse, 070-646 89 91.

*Text och bild: Bo Garpevik
Malexanders Hembygdsförening*

Hembygdens År i centrum på konsulentträff i Stockholm

Projektledare Helena Hammarskiöld diskuterade miljöer för Hembygdens Helg med hembygdskonsulenterna.

Sveriges Hembygdsförbund bjöd åter in till en årlig konsulentträff för alla regionala hembygdsförbund. Träffen som föregående år hållits på våren är numera en höstträff, och platsen för i år var Stockholm, 3-4 november, där ett 15-tal konsulenter från hela Sverige samlades.

På riksförbundets gemytliga kansli på Sabbatsbergsvägen inledde generalsekreterare Jan Nordwall torsdagens träff med ämnet "Visionsarbete". Ett ständigt angeläget tema som i botten handlar om hur hembygdsrörelsen kan bidra till en positiv samhällsutveckling. En central, konkret fråga att ställa sig är: vad betyder det för mig att vara med i denna rörelse?

Projektstöd och strategiskt kulturmiljöarbete

Nästa punkt presenterades av Michael Lehorst, riksförbundets kulturmiljöstrateg. Bidragen som finns inom Landsbygdsprogrammet är nu öppna för ansökningar. Detta görs först på Jordbruksverkets hemsida och handläggs sedan av länsstyrelserna. En inte helt okomplicerad process där det främst handlar om tre huvudområden att söka inom. 1: Infrastruktur för rekreation och turistinformation. 2: Utveckling av natur- och kulturmiljöer. 3: Utveckling av hembygdsgårdar.

Ett par av många detaljer att nämna är att den minsta summan man kan söka är 50 000 kr, samt att besked om beslut tidigast ges i februari 2016, och stödet betalas ut först till nästa sommar. All information finns på: www.hembygd.se/sida/radgivning/offentliga-stod-till-hembygdsforeningars-utvecklingsprojekt/.

Det strategiska kulturmiljöarbetet är ett långsiktigt sådant och hänger tätt ihop med det ovan nämnda visionsarbetet. Målsättningen är att det ska bidra till att:

- Öka intresset för det lokala genom att hembygdens kulturmiljöer lyfts fram, bevaras, används och utvecklas.
- Öka det lokala inflytandet över landskapets användning och förändring genom argument baserade på betydelsen av hembygdens kulturmiljöer.
- Bilda opinion och göra hembygdsrörelsen mer synlig, aktiv och utåtriktad.
- Utveckla bevakningen av myndigheternas tillämpning av regelverk och deras bidragsfördelning för kulturmiljövårdande åtgärder.

Hembygdens År dominerande verksamhet för 2016

Skansen är en av Stockholms och Sveriges mest kända platser i sin unika form av friluftsmuseum, djurpark och allmänt nöjescentrum, beläget på stadsdelen Djurgården. En kanske lite mer okänd del av Skansen är Skånska Gruvan som ligger "på baksidan" av bergshöjden vid Djurgårdskanalen. Där samlades konsulentgruppen för dag 2 av träffen.

Helena Hammarskiöld, projektledare för Sveriges Hembygdsförbunds 100-årsjubileum och evenemanget Hembygdens År, samt Kajsa Hartig, digital navigatör för nya medier, från Nordiska museet inledde programmet. De presenterade nätprojektet Minnen.se med tema "mötesplatser", ett samarbete mellan förbundet och museet, som är en insamling där allmänheten och hembygdsfolk kan lämna berättelser. Målet är att etablera

Miljökulturstrateg Michael Lehorst informerade om projektstöd och kulturmiljöarbete.

hembygdsrörelsen som en berättarrörelse, men samtidigt att bidra till en samtidsbild av Sverige 2016. Startskott för projektet är 1 januari. Studieförbundet Vuxenskolan kommer att anordna kurser i detta ämne, och landets folkbibliotek kommer att bjudas in till samverkan.

Jonas Engman, ansvarig för arkiv och foto på Nordiska museet, höll sedan ett livfullt föredrag om berättarteknik och dramaturgi.

Hembygdens Helg

Evenemanget Hembygdens Helg som äger rum på Skansen 27-28 aug 2016 kommer att bli en aktivitet av rang, där hela landets hembygdsföreningar bjuds in till att levandegöra landskapens kulturhistoria med berättelser, hantverk, musik, mat, dräktbruk, föredrag och tidsresor. Lördagskvällen kommer dessutom att avslutas med en enda stor födelsedagsfest för

Nätprojektet minnen.se presenterades av Nordiska museets Kajsa Hartig.

hembygdsrörelsen. Simon Törnqvist och Åsa Holmgren är producenter av det digra evenemanget. De två informerade om aktiviteterna och bjöd konsulenterna på en rundvandring i Skansens fantastiska och färggrant höstklädda miljöer. Främst de platser och byggnader som är tilltänkta att matcha och vara tilldelade enligt de olika länsförbundens ursprung – allt från Skånegården, Folkets Hus Värmland, Skogaholmsgården i Närke – till Höladan från Norrbotten. Landskapsdräkter finns till och med att låna ur Skansens klädförråd, om så skulle behövas till denna festhelg!

Allt om Hembygdens År & Hembygdens Helg finns att läsa om på:

www.hembygd.se/hembygdensar/medlemskap

Text och bild: Jesper Ström

En av rundvandringarna på Skansen leddes inlevelsefullt av evenemangsproducent Åsa Holmgren.

Mat intas i de mest skiftande miljöer. Här under Sveriges Hembygdsförbunds Riksstämman i Falun, maj 2015.
Foto: Mikael Johansson, ÖHF.

Projekt ”Kök å Käk”

Kök å käk - Mat och kultur i Östergötland är ett samarbete mellan olika aktörer i regionen som syftar till att rikta blickar, och smaklökar, mot mat och kultur i mycket bred bemärkelse. Initiativet kommer från regionens museer och Östergötlands museum. På Östergötlands museum har vi under några års tid valt att arbeta med temaår, som ett sätt att lyfta fram vissa teman lite extra och samverka med andra aktörer i syfte att skapa mervärde. Under 2016 vill vi lyfta fram regional och global mathistoria, såväl äldre som nutida. Vi vill visa variation och mångfald. Vi vill mötas, minnas och ”matprata” tillsammans med publiken.

Vad har mat med ett museum att göra?

Ett svar på det är att ett museums samlingar kan innehålla en mängd föremål och berättelser som handlar om mat och måltid. Bord, stolar, porslin, matberedare, sockertänger med mera. Föremål som kan berätta om vem som åt vad, hur och varför. Att berätta om historiska tider och företeelser, kopplat till samtiden, är ett sätt att bilda och väcka engagemang hos besökare i alla åldrar. Museernas roll som folkbildare och matens allmänmännsliga roll gör oss till två ingredienser som tillsammans blir en givande måltid på många olika plan! Vi ser, vi lyssnar och pratar, vi gör och lär. Många museer har också restauranger, där maten håller hög kvalitet. Lärande kräver lust, museibesök kräver mat!

Varför just mat?

Mat är något som alla har en relation till. Vi äter för att överleva. Vi äter som ett sätt att umgås. Maten kan

visa vilka vi är, eller vill vara. Den är en social markör. Mat och miljö hänger ihop, liksom mat och minnen. Mat är ett givet samtalsämne, där alla kan bidra och vara delaktiga.

Välfyllda tallrikar från välfyllda bord under riksstämman i Falun, maj 2015. Foto: Mikael Johansson, ÖHF.

Vi kommer att ha en mängd olika aktörer som alla bidrar på olika sätt. Ett gemensamt programblad och en digital plattform kommer att informera om utställningar, event, föreläsningar och mycket mera. Roliga och underhållande. Reflekterande och undersökande. Pedagogiska och provocerande? Var man än i länet befinner sig, och vem man än är, matåret är för alla att ta del av och att delta i!

Vad är Östergötlands museums roll i kök å käk?

Östergötlands museum samordnar det regionala programmet, knyter samman aktörer och marknadsför

Matåret 2016 till potentiella besökare, via programfolder och digitala arenor. Vi har ett brett nätverk, som vi gärna vill göra ännu bredare. Vi är vana att samarbeta med olika aktörer och har i uppdrag att verka i hela regionen. Vi finns här som ”spindeln i nätet”.

Vad kan jag och min organisation göra?

Vi är övertygade om att ni är många i regionen med mat- och kulturintressen! Alla kan göra något. Kanske kan en årligt återkommande aktivitet få temat mat? Kanske kan ni samverka med någon lokal mataktör, konstnär, författare, musiker eller annat? Ett program som fokuserar på matens väg till tallriken drejad av den

lokala keramikern? Inget förslag är för litet, och inga idéer är fel! Tillsammans kan vi mer!

Är ni intresserade av att delta, kontakta då Anja Praesto, Kulturarv Östergötland, tel: 013- 23 03 43/ 070-30 21 270, e-post: anja.praesto@ostergotlandsmuseum.se.
Läs mer om temaåret på: www.kokakak.se.

Sök Regional bygdepeng!

Visste du att du som är engagerad i en lokal utvecklingsgrupp har möjlighet att söka en så kallad bygdepeng till lokalt utvecklingsarbete?

Stöd till vad och hur mycket kan man få?

Bygdepengen kan vara olika stor i de olika kommunerna. Maxbeloppet är 6 000 kr. Länsstyrelsen och Region Östergötland står tillsammans för två tredjedelar av den totala summan till varje utvecklingsgrupp med ett tak på 2 000 kr var. Den totala summan avgörs av hur mycket kommunen satsar i bygdepeng.

Bygdepengen ska användas till omkostnader för lokalt utvecklingsarbete. Det kan vara insatser för att skapa fysiska mötesplatser (till exempel en gemensam grillplats), olika slag av sammankomster dit alla är välkomna för att diskutera gemensamma frågor över föreningsgränserna, insatser för att ungdomarna ska trivas bättre, för att skolan ska finnas kvar, för att ha kvar eller för att förbättra grundservice som lanthandel och kommunikationer etc.

Bygdepengen kan täcka kostnader för porto, kuvert, kopiering, hyra av lokal, resekostnader, materialkostnader, kostnad för att bjuda in en föreläsare, kostnad för att åka på ett seminarium som sen avrapporteras mm. Bygdepengen får dock inte användas till lönekostnader.

Vad är en lokal utvecklingsgrupp och vilka krav finns för stödet?

En lokal utvecklingsgrupp består av personer som gått samman för att engagera sig i utvecklingen av det område där de bor. Lokala utvecklingsgrupper kallas de byalag, bygdekommittéer, byaråd, bygderåd och andra föreningar som aktivt tar del i arbetet att utveckla bygd.

En redan befintlig förening i ett område kan – under förutsättning att de breddar sin ordinarie verksamhet – ta initiativet till att samla de boende i bygden och komma överens om att söka bygdepeng. Observera att bygdepengen inte är ett föreningsbidrag. Tvärtom är den till för att underlätta samverkan mellan samtliga föreningar och boende i ett område.

Ansökningsblankett Bygdepeng samt lista över de grupper som fått bygdepeng de senaste tre åren finns på [webblänken ovan](#). Kontaktuppgifter: Ranko Simic, Regionalekonomiska enheten. Tel: 010-223 52 97. E-post: Ranko.Simic@lansstyrelsen.se.

Källa: Länsstyrelsen Östergötland

Här hittar du mer information om Bygdepeng:

www.lansstyrelsen.se/ostergotland/Sv/lanbruk-och-landsbygd/landsbygdsutveckling/Pages/regionalbygdepeng.aspx

Försäkringskonferens i Växjö

Den 8-9 oktober hölls den årliga Försäkringskonferensen i Växjö, på Smålands museum. Carolina Svensson och Anna Wernersson från Hembygdsförsäkringens kansli i Varberg ledde konferensen. Som nyvalt försäkringsombud deltog undertecknad från Östergötlands Hembygdsförbund.

På programmet stod presentation av det aktuella skadeläget. Under året har stora skador orsakade av bränder förekommit, vilket har gjort att ersättningarna har stigit avsevärt från snittet tidigare år. Inför en ny upphandling 2016 av ett nytt försäkringsavtal fick vi rangordna vad vi tyckte var det viktigaste som försäkringen ska innehålla.

Hembygdsförsäkringen gäller för medlemmar i Sveriges Hembygdsförbund

Hembygdsförsäkringen gäller endast för den juridiska person* som är medlem i SHF. Om en förening har underorganisationer eller ingår i en sammanslutning av flera föreningar behöver varje juridisk person ha en egen försäkring samt ett eget medlemskap i SHF om försäkring ska kunna tecknas genom Hembygdsförsäkringen.

Ägaren tecknar försäkringen

Det normala är att den som äger något är den som tecknar försäkring för egendomen vare sig det gäller en byggnad eller lösegendom. Detta då det är ägaren som har ett försäkrat intresse. Föreningen kan dock försäkra någon annans egendom som de förvaltar om det finns ett avtal med ägaren där föreningen tar på sig försäkringsansvaret.

Kontakta Hembygdsförsäkringen vid frågor om försäkringen, vem den gäller för, etc.

*Företag, föreningar och stiftelser av olika typer räknas som juridiska personer. Juridiska personer har egen rättskapacitet, dvs. kan äga saker och ingå avtal. En sammanslutning som ex. har egna stadgar, årsmöte eller organisationsnummer är en egen juridisk person.

Att bedriva skadeförebyggande arbete är mycket viktigt för att på lång sikt hålla kostnaderna nere på försäkringspremien. Genom Hembygdsförsäkringen finns möjligheter till maximalt 25 % säkerhetsrabatt på premien för den egendom som skyddas av vissa åtgärder.

Härnäst följde besiktning av skadeförebyggande åtgärder på en hembygdsgård. Vi begav oss till Sjösås, Drev och Hornaryds Hembygdsförening i Braås, belägen 29 km ifrån Växjö. Hembygdsgårdarna, elva till antalet, var mycket vackert belägna invid en sjö. Aktiviteter förekommer där under så gott som hela året. På sommarhalvåret bedrivs försäljning av våfflor, som inbringar en god extra slant till föreningen.

Carolina Svensson och Anna Wernersson visade det senaste inom försäkringsområdet.

Efter vår besiktning fanns det inte mycket att anmärka på. Man hade tänkt på det mesta för att skydda gårdarna från skador. Även vattenfelsbrytare fanns, en mycket viktig uppfinning som kan förebygga obehagliga överraskningar både sommar som vinter. Mats Lundqvist från VVS-tillverkaren Beulco, presenterade vattenfelsbrytare som bl.a. kan bryta tillförseln av installerat vatten. Vattnet kan brytas automatiskt genom att personerna i byggnaden avlägsnar sig.

Efter genomgången av hembygdsparken intogs en god middag i Stora Skattagården.

Text och bild:

Birgitta Hertin, Östergötlands Hembygdsförbund

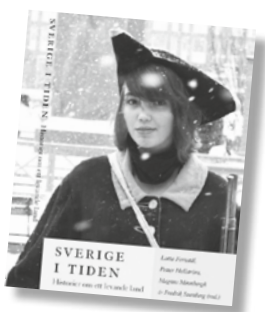
Boken "Sverige i tiden"

"Sverige i tiden - Historier om ett levande land" är en antologi utgiven av Historiska museet i Stockholm där forskare och författare skriver om historierna bakom saker och företeelser som brukar anses som "typiskt svenska".

Det handlar bland mycket annat om kungar, vikingar, kulturarv, fika, hembygd, Eurovision och folkmusik, men boken vill ge fördjupade perspektiv snarare än de vanliga historierna. Den finns nu tillgänglig för gratis nerladdning kapitel för kapitel på webblänken <http://historiska.se/forskning/bocker-och-rapporter/boken-sverige-i-tiden/>

I bokens förord skriver museichefen och generaldirektören Maria Jansén om hur samarbetet kring boken började. I inledningen ger bokens fyra redaktörer en introduktion till bokens tema och de olika texterna i den.

Välkommen att ta del av "Sverige i tiden"!

Handbok i kallmurning

Nu finns boken "Handbok i kallmurning", ett resultat av projektet Kallmurade konstruktioner av natursten, som pågått på Hantverkslaboratoriet under flera år. Boken finns att ladda ner från vår hemsida som PDF på: <http://hdl.handle.net/2077/40137>

Om fler exemplar önskas går det bra att beställa boken för 150 kr/st genom att mejla till Hantverkslaboratoriet på craftlab@conservation.gu.se

Hantverkslaboratoriet Mariestad

Vi ger ut böcker!

Ett axprov ur vår tidigare utgivning:

Brevens Bruks hembygdsförening: Brevens Bruk, bruksliv i järnets tecken
Knutby-Faringe-Bladåker hembygdsförening: Bygden som steg ur havet
Fanthyttans bygdeförening: Fanhyttan
Borensbergs hembygdsförening: Från Husbyfjäll till Borensberg
Lima, Rörbäcksnäs och Transtrands hembygdsföreningar: Gränsland
Halsta byalag: Halsta genom tiderna
Föreningen Hårdakvarn: Hårdakvarn
Idre hembygdsförening: Idre bygdebok del 1, 2 och 3
Kvistholmsgruppen: Kvistholmskrönika
Ragnarö byalag: Livet i ragnarö
Norra Vi hembygdsförening: Norra Vi
Norra Vi hembygdsförening: Ydrebo
Torpa hembygdsförening: Om Torpa kyrka
Torpa hembygdsförening: Skröror och visor
Reftele hembygdsförening: Reftelebygd
Röks hembygdsvänner: Röksminnen
Rök-Svanshals byalag: Svanshalsminnen
Stoby historiecirkel: Stoby by
Särna förmminnesförening: Särnmål

Upplands-Bro Kulturhistoriska förening: Upplands-Bro från då till nu
Birgitta Olsson: Bondeuppror i Skåne
Johan Birath: Brännvin, vatten och bröd. Del 1 och 2
Johan Birath: Ekeby sockenstämmor 1787-1818
Johan Birath: Mordet i Hyclinge
Johan Birath: Mordet i Ljungstorp
Johan Birath: Mordet vid Stjernesand
Johan Birath: Spöken i Östergötland
Berit och Larseric Fjellman: Dalsland och gränsbygden. Del 1 och 2

Erik Jonsson: De första Ormsjöutvandringarna. Del 1 och 2
Bror Steen: En Parvels minnen från Häggestad Norrgård
Östen Andersson: Fjärdingsman i skärgården
Östen Andersson: Örskår
Rune Andersson: Folket på Rygga by
Tony Hagström: Från bondby till municipalsamhälle (Kisa)
Bengt-Arne Bengtsson: Från Östra stambanan till Ostlänken/Göteborgsbanan
Anders Ejdervik och Anders Dahlin: Grövelsjöfjällen, gränslösa fjäll
Sten-Olof Ragnar: Gårdar och stugor i Åsbo
Lennart Nilsson: Gårdarna utmed Lagans strand

Sven Thurin: Historien om Myggsjön
Verner Lindblom och Bengt Råsléd: Lexikon, Västergötlands tidiga historia
Bo Werkström: Lunds Timmer AB
Per-Anders Lundh: Mellan Liljeholmen och Somvik
Mona Söderbäck: Mitt Odeshög
Bo Jansson: Mjölby industrihistoria
Gudrun F. Brännberg: Målare i Medelpad
Kajsa Karlsson: Människor, mark och skiften i Knipered under 250 år
Anita Kindstrand: Ordstav och talesätt i Unnarvadsbygden
Rosa Lindeberg och Majken Sörman-Olsson: Rosas bok
Torbjörn Ljungqvist: Rofors
Eva Fagerberg: Sankta Ingrid av Skänninge
Alice Andersson: Skeppsås kyrkogård
Catherine Lagercrantz: Tamms på Österbybruk
Eije Fasth: Tranås hornmusikår 110 år
Göran Källgården: Vargjakt, emigranter och en drunknad griskulting
Mikael Edberg: Ytterbys gårdar och torp

och många fler ...

Atremi

Axstad Södergård,
0142-171 00

595 94 Mjölby
info@atremi.se

www.atremi.se

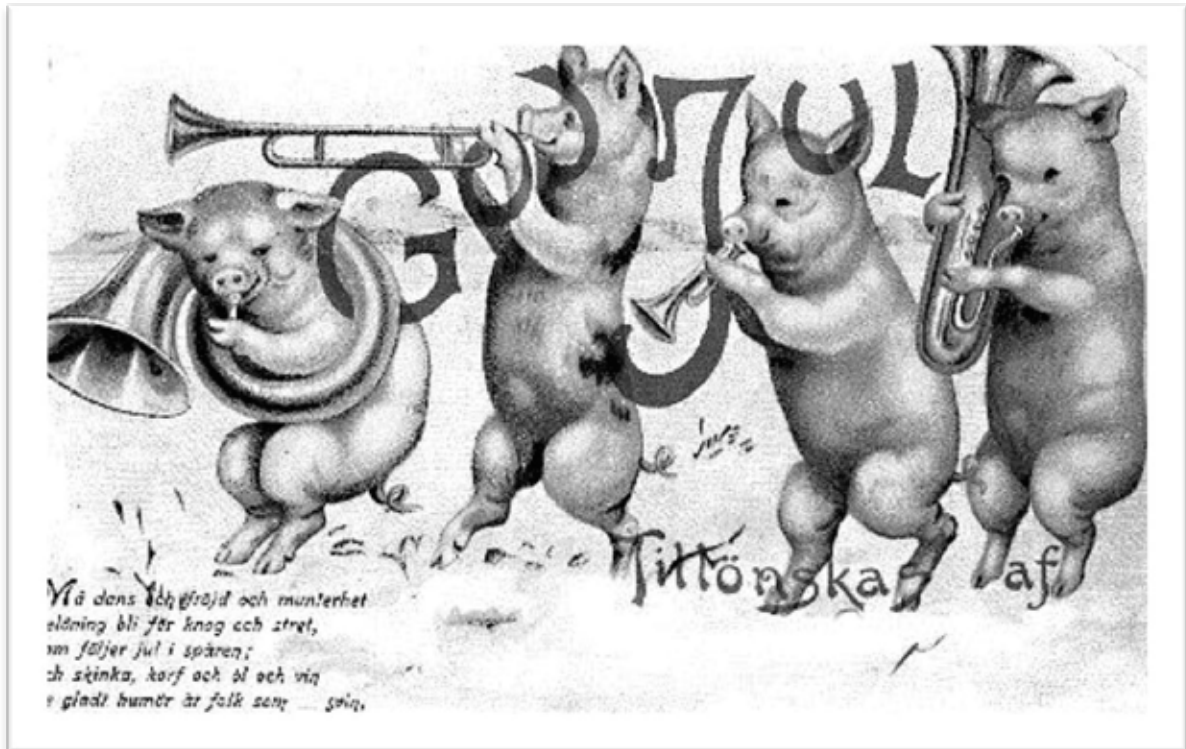

B

Posttidning

Avsändare:

Östergötlands Hembygdsförbund
Vasavägen 3, 582 20 Linköping

*Förbundet önskar en
God Jul & Gott Nytt År!*